

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Політологія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Для всіх спеціальностей

Рік навчання 4, семестр 7

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська

К-т філос. наук, доцент Литовченко Віктор Петрович

Viktorpl08@gmail.com

<http://moodle.nati.org.ua/course/view.php?id=670>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни - формування у студента політичного світогляду, необхідних знань з історії світової політичної думки, політичних процесів, динаміки політичного життя, що є безумовною підставою для виховання повноцінного громадянина і патріота.

Завдання вивчення дисципліни: знати об'єкт, предмет і метод політичної науки, чітко оперувати і володіти її понятійно-категоріальним апаратом; орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристику вченням про політику; мати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, про суб'єкт і об'єкт політики; знати права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів у житті держави та суспільства; вміти визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску до суспільно-політичного життя; розуміти сенс і основні напрями розвитку світового політичного процесу, мати уявлення про геополітичну обстановку, місце, роль і статус України в сучасному політичному світі; володіти навичками політичної культури, вміти застосувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують: Історія української державності дисципліни, що забезпечуються:

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;
- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції, лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна. Політика як суспільне явище	0,5/2	Сформовані цілісні знання про: Політологія як система знань про політику. Предмет, метод, структура та функції політології. Основні категорії політології; політика, політ. інтереси, політична влада, політична система, політичне життя, політ. відносини, політичне планування, політичне управління, політ. інститути, політ. дії, політ. рішення, політична свідомість, політична культура. Суб'єкти політики та політична суб'єктивність. Політологія в системі суспільно-політичних дисциплін. Роль політології в розвитку суспільства, влади та владних структур, утвердженні та розвитку	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	8 балів

		<p>державності.</p> <p>Політика як соціальне явище. Політика як форма суспільної життєдіяльності. Різноманіття визначення політики, її сутнісних ознак. Загальна еволюція концепції політики, як соціального явища (Платон, Аристотель, Н. Макіавеллі, Т. Гоббс, К. Маркс, М. Вебер та ін.). Структура політики (політичний інтерес, політ. відносини, політична організація, політична свідомість, політична діяльність).</p> <p>Суб'єкти і об'єкти політики. Класифікація політики за сферою суспільного життя, за об'єктом впливу, за суб'єктом політики. Особливості політичного життя (цілісність, плюралізм, активність, єдність).</p>		
<p>Тема 2. Основні етапи розвитку світової політичної думки</p>	1,5/2	<p>Сформовані цілісні знання про: Історичні умови виникнення соціально-політичної думки. Соціально-політ. вчення в Стародавньому світі. Проекти ідеального політичного устрою. Соціально-політ. погляди в період Середньовіччя.</p> <p>Соціальні та політ. концепції епохи Відродження. Проблеми прав та свобод особистості, ідея індивідуальності та незалежності. Роль Н. Макіавеллі в розвитку політичної науки. Ранні соціалістичні утопії Т. Мора та Т. Кампанелли. Соціально-політ. погляди епохи Просвітництва: Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є. Вплив поглядів соціалістів на формування соціально-політичної думки</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	8 балів

		<p>в XVII -XIX ст. Розвиток і особливості політико-правової думки в Росії.</p> <p>Діалектно-матеріалістичні погляди К. Маркса, Ф. Енгельса на соціальне життя і політику. Сучасний етап розробки нових концепцій для соціально-політичного розвитку світової цивілізації.</p> <p>Первісні політ. уявлення в слов'янській міфології і ранніх літописах. Політ. ідеї в період княжої доби. Народні традиції і право. Українська духовність як природна самостійність нації. Ідеї консолідацій нації. Політ. ідеї вчених Києво-Могилянської академії. Становлення і розвиток української національної ідеї, ідея волі і демократії в політичних поглядах козацької держави. Автономія і незалежність. Політико-правові погляди І. Мазепи та П. Орлика.</p> <p>Українська соціально-політична думка XIX–поч. XX ст. Політ. та правові ідеї учасників Кирило-Мефодіївського братства (М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко, М. Драгоманов).</p> <p>Визвольні ідеї українських революційних демократів другої половини XIX - початку XX ст. Українська соціально-політична думка і марксизм. Ліберально-демократична та радикально-національна течія українофільства.</p> <p>Особливості формування соціально-політичної думки в 1917-1922 рр. Національна державність - стрижнева проблема в розвитку громадсько-політичної</p>		
--	--	--	--	--

		думки на рубежі 20-х років. Основні політ. процеси в Україні після здобуття незалежності України.		
Тема 3. Політична система суспільства. Держава в політичній системі суспільства	2/2	Сформовані цілісні знання про: Місце політичної надбудови в системі суспільних відносин. Суть та характеристика категорії «політичне життя». Політична система і її роль та значення в політичному житті суспільства. Взаємозв'язок політичної системи з іншими сферами суспільного життя. Суть та структура політичної системи суспільства. Характеристика основних компонентів політичної системи. Функції політичної системи. Основні види політичних систем в сучасному світі. Політ. системи розвинутих країн. Політ. системи країн, що розвиваються. Політична система України. Проблеми переходу від командно-бюрократичної, тоталітарної політичної системи до демократичної системи на Україні. Основні тенденції розвитку політичної системи в сучасних умовах України. Держава як основний політичний інститут політичної системи суспільства. Проблеми виникнення та визначення ролі держави в історії політичної думки. Місце і роль держави в політ. системі сучасного світу. Основні ознаки та функції держави. Характеристика форм державного управління та форм державного устрою. Суть та характерні риси правової держави в Україні. Правова держава і	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	9 балів

		<p>утвердження громадянського суспільства в умовах демократичного процесу на Україні.</p> <p>Політична реформа в Україні - об'єктивна необхідність конституційних змін в подальшому розвитку та утвердженні демократичної форми влади в умовах сучасного державотворення. Роль законодавчого органу влади України (Верховної ради) в радикальних змінах економічного, соціально-політичного та культурного життя українського народу.</p>		
<p>Тема 4. Політична влада. Демократія в політичному житті сучасного світу</p>	2/2	<p>Сформовані цілісні знання про: Генезис та сутність влади. Місце і роль влади в політ. системі суспільства. Основні завдання та функції влади і владних відносин. Характеристика структури державного управління та форми державного устрою. Класифікація органів державної влади. Державні інститути та органи. Взаємовідносини та об'єктивний взаємозв'язок трьох гілок влади: законодавчої, виконавчої та судової. Сутність, характерні риси правової держави, утвердження громадянського суспільства в умовах утвердження демократичного процесу в Україні. Зумовленість та визначення політичних режимів. Основні форми управління: монархія: (аристократична, абсолютна, конституційна, парламентська): республіка: (аристократична, демократична, парламентська, президентська та ін.)</p> <p>Недемократичні політ.</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	9 балів

		<p>режими: авторитаризм, тоталітаризм, плутократія, олігархія, охлократія, теократія, анархія; різновиди диктатури (пролетарська, буржуазна, фашистська). Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі розвитку.</p> <p>Демократія як загальнолюдська цінність і класове явище. Демократія в теорії та історичній практиці. Основні концепції демократії: класична, представницька, безпосередня, плюралістична, партійна, професійна. Співвідношення основних концепцій демократії і тенденції розвитку в сучасному світі. Сутність і основні напрямки демократизації на Україні в умовах розбудови незалежної держави. Досягнення, труднощі і суперечності цього процесу.</p> <p>Характерні риси демократії. Органічне поєднання свободи і гідності людини. Свобода вибору представницької влади. Рівне право всіх громадян на участь в управлінні суспільством і державою. Більшість і меншість в демократичній системі. Демократичні процедури підготовки і прийняття політичних рішень. Правова держава. Інститути представницької демократії. Інститути безпосередньої демократії (зібрання, збори, референдуми). Громадське суспільство і демократія. Ідеологічний і політичний плюралізм. Свобода інформації. Врахування суспільної думки.</p>		
Всього за 1 модуль				34

Модуль 2

<p>Тема 1. Політ. партії, громадські організації та рухи в політичній системі. Вибори та виборчі системи</p>	<p>2/2</p>	<p>Сформовані цілісні знання про: Історичні умови виникнення політичних партій. Поняття політичного руху. Розуміння суті політичної партії, причини її виникнення. Типологія політичних партій. Функції політичних партій та їх організаційна будова. Політ. партії в Україні. Проблеми формування політичних блоків і об'єднань на Україні.</p> <p>Громадські організації - важливий елемент політичної системи. Виникнення громадських організацій. Громадські організації як свідоме, добровільне об'єднання людей для реалізації загальних цілей. Цілі організації, основи діяльності, організаційна структура, спосіб її створення та розвитку. Функціонування і незалежність громадських організацій та їх неформальна залежність.</p> <p>Виконання громадськими організаціями в політ. системі функцій: виховної, активізації суспільства, набір кадрів політичного активу, висловлення групових інтересів. Профспілковий рух. Шляхи міжнародного співробітництва. Трудовий колектив, як суб'єкт політичної системи.</p> <p>Роль трудових колективів в економічних, соціальних та культурно-побутових змінах, життєдіяльності українського суспільства в процесі подальшого</p>	<p>Написання доповідей, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>9 балів</p>
--	------------	--	---	----------------

		<p>політичного реформування влади та владних відносин, а також конституційних змін в сучасних умовах розвитку української держави.</p> <p>Поняття про вибори та їхнє місце в демократичній державі. Класифікація виборів. Вибори як знаряддя політичного маніпулювання. Вибори як інструмент переходу до демократії. Принципи виборчого права та організація демократичних виборів. Типи (моделі) виборчих систем. Мажоритарна виборча система. Пропорційна виборча система. Змішана виборча система.</p>		
<p>Тема 2. Політична свідомість і політична культура. Громадянське суспільство</p>	2/2	<p>Сформовані цілісні знання про: Політична свідомість, сутність та її основні характеристики. Суспільні відносини та формування політичної свідомості громадян. Політична свідомість як відображення політичного буття. Політична свідомість суспільства і особистості. Авторитетна та демократична свідомість.</p> <p>Визначення суті політичної культури. Історичні типи політичної культури та їх зв'язок з типами політичних відносин. Політична культура і її компоненти. Взаємозв'язок теоретичних і практичних аспектів в політ. культурі. Особливості формування політичної культури різних соціальних груп, їх вплив на соціалізацію особистості. Значення розвитку та шляхи формування політичної культури в Україні, на сучасному етапі.</p> <p>Зростання вимог до</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	9 балів

	<p>подальшого розвитку політичної свідомості та політичної культури українського суспільства взагалі і його політичної еліти зокрема.</p> <p>Громадське суспільство як сукупність суспільних відносин, що знаходяться за межами її держави. Громадське суспільство - сфера самоврядування вільних індивідів, сформованих ними соціальних об'єднань, які реалізують суспільні інтереси. Місце і роль людини в громадянському суспільстві як співвідношення між державною владою і індивідуальною свободою. Категорії громадянського суспільства. Правове закріплення прав і свобод членів суспільства - необхідний інструмент самоорганізації громадянського суспільства. Громадянське суспільство - передумова становища правової держави.</p> <p>Шляхи формування громадянського суспільства. Взаємозв'язок ринкових реформ і становлення громадянського суспільства. Проблеми, труднощі формування громадянського суспільства в Україні.</p> <p>Конституційна та політична реформи в Україні, їх роль в формуванні демократичного громадянського суспільства на засадах міжнародного досвіду, з врахуванням української ментальності, етнічної та національної характеристики історичного розвитку української нації.</p>	
--	---	--

<p>Тема 3. Політика та етнопонаціональні відносини</p>	<p>2/2</p>	<p>Сформовані цілісні знання про: Місце національних відносин у політичному житті суспільства. Суть національного питання, його структура. Поняття «нація», «національне питання», «національні відносини».</p> <p>Шляхи розв'язання національного питання. Проблеми національно-державного устрою народів. Унітаризм, федерація, конфедерація, автономізація.</p> <p>Функції національної політики. Взаємозв'язок національної, соціальної, економічної та демографічної політики. Націоналістична політика. Поняття «націоналізм».</p> <p>Національне питання в Україні: минуле і сьогодення. Відродження національної державності в Україні, державність української мови. Декларація прав національностей України.</p> <p>Подальший розвиток укр. нації в сучасних умовах демократизації суспільства та розбудови незалежної унітарної правової української держави.</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>9 балів</p>
<p>Тема 4. Україна в міжнародному геополітичному просторі</p>	<p>2/2</p>	<p>Сформовані цілісні знання про: Нові тенденції у світовому розвитку, міжнародних відносинах, співробітництві, соціальному прогресі людства і необхідність їх максимального використання.</p> <p>Структура і характер протиріч сучасного світу. Різноманітність шляхів і форм його соціально-політичного розвитку. Формування сучасного стану світової цивілізації, її риси:</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей. тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>9 балів</p>

		складність, різноманітність, наростання єдності і цільності. Утворення міжнародних об'єднань та інтернаціоналізації політичного життя в кінці ХХ–поч. ХХІ ст. Участь України у міжнародних об'єднаннях. Роль України в послабленні європейської та міжнародної напруженості в питаннях роззброєння, ліквідації атомної зброї, в розробці подальших мирних ініціатив. Система забезпечення національної безпеки України. Анексія Криму збройними формуваннями Російської Федерації. АТО/ООС на сході України (політологічний вимір).	
Всього за 2 модуль			36
Всього за семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано